

PATVIRTINTA

Šiaulių Vinco Kudirkos progimnazijos

Direktoriaus 2021-09-01

Įsakymu Nr. V-112/4

REKOMENDACIJŲ „DĖL POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKYMO NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS MOKINIAMS“ PRITAIKYMO APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Rekomendacijos dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams (toliau – Rekomendacijos) skirtos progimnazijai (toliau – Mokykla).

2. Rekomendacijomis siekiama padėti Mokyklos darbuotojams veiksmingai reaguoti į kraštutinius mokinių netinkamo elgesio atvejus bei iškilusią grėsmę, siekiant užtikrinti mokyklos bendruomenės narių ir (ar) kitų asmenų fizinį ir psichologinį saugumą.

3. Rekomendacijos nustato galimas taikyti poveikio priemones netinkamai besielgiantiems mokiniams, taip pat pagrindines šių priemonių taikymo Mokykloje sąlygas.

4. Rekomendacijos parengtos vadovaujantis LR Švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-1268 „Dėl pritarimo rekomendacijoms dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams“ ir atsižvelgiant į progimnazijos direktoriaus 2012-09-27 įsakymu Nr. V-45 „Dėl darbo grupės sudarymo“ sudarytos darbo grupės siūlymus.

4. Rekomendacijose vartojamos sąvokos:

Draudžiami daiktai – bet kokie daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, kurių apyvarta uždrausta arba ribojama Lietuvos Respublikos įstatymų ar kitų teisės aktų saugumo, sveikatos apsaugos ir kitais visuomenės poreikiais, taip pat kiti Mokykloje draudžiami turėti daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos (pavyzdžiui, ginklai, peiliai, dujų balionėliai, petardos, lazeriniai šviestuvėliai, toksinės ir psichotropinės medžiagos, žiebtuvėliai, tabako, alkoholio gaminiai, kvaišalai, garso įrašai, literatūra, laikraščiai, žurnalai ir kiti leidiniai, kurie tiesiogiai skatina ar propaguoja žiaurų elgesį, smurtą, azartinius žaidimus, pornografiją ir pan.). Detalus sąrašas nurodomas Mokyklos vidaus darbo tvarkos taisyklėse.

Netinkamas mokinio elgesys – mokinio elgesys, keliantis realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, taip pat pasikartojantis, tyčinis, agresyvus, įžūlus, griaunantis ugdymosi procesą, pažeidžiantis kitų asmenų garbę ir orumą bei psichologinį ir fizinį saugumą, mokinio elgesys.

Poveikio priemonė – Mokyklos darbuotojo veiksmai, kuriais siekiama nutraukti ar sustabdyti netinkamą mokinio elgesį bei atkurti psichologiškai ir fiziškai saugią, savitarpio pagarba grįstą ugdymosi aplinką.

Pagrįsti fiziniai veiksmai – su fiziniu kontaktu susiję Mokyklos darbuotojo veiksmai mokinio atžvilgiu, kurių gali būti imamasi siekiant nutraukti mokinio elgesį, keliantį realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, arba užkirsti tam kelią.

Ugdymosi vietos pakeitimas – laikinas mokinio atskyrimas nuo kitų mokinių, tęsiant mokinio ugdymąsi kitoje Mokyklos patalpoje arba teikiant mokiniui reikiamą švietimo pagalbą.

5. Kitos Rekomendacijose vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme (Žin., 1991, Nr. 23-593; 2011, Nr. 38-1804), Lietuvos Respublikos vaiko teisių

apsaugos pagrindų įstatyme (Žin., 1996, Nr. 33-807) ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

6. Sprendžiant mokinio elgesio problemas bei taikant poveikio priemones vadovaujamosi Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija (Žin., 1995, Nr. 60-1501), Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu (Žin., 2007, Nr. 80-3214; 2010, Nr. 157-7969), Vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, nustatymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 2 d. nutarimu Nr. 437 (Žin., 2002, Nr. 35-1305; 2007, Nr. 107-4379), Mokyklos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. balandžio 11 d. įsakymu Nr. V-579 (Žin., 2011, Nr. 45-2121), Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. birželio 15 d. įsakymu Nr. ISAK-941 (Žin., 2004, 100-3729; 2011, Nr. 99-4675), Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 5 d. įsakymu Nr. V-1215 (Žin., 2011, Nr. 88-4220), Pedagoginių psichologinių tarnybų darbo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 22 d. įsakymu Nr. V-1396 (Žin., 2011, Nr. 97-4600), Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. rugsėjo 17 d. įsakymu Nr. ISAK-1462 „Dėl teisės pažeidimų, mokyklos nelankymo, narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo, ŽIV/AIDS, smurto ir nusikalstamumo prevencijos“ (Žin., 2004, Nr. 145-5281) ir kitais teisės aktais, taip pat prioritetinės vaiko teisių ir interesų apsaugos ir gynimo, vaiko žmogiškojo orumo, individualizavimo, visapusiškumo, pagarbos ir protingumo principais.

II. POVEIKIO PRIEMONĖS IR BENDROSIOS JŲ TAIKYMO SĄLYGOS

7. Mokyklos darbuotojas, esant Rekomendacijose nustatytoms sąlygoms ir siekdamas užtikrinti Mokyklos bendruomenės narių ir (ar) aplinkinių saugumą, gali taikyti šias poveikio priemones ar imtis šių veiksmų:

- 7.1. pakeisti mokinio ugdymosi vietą;
- 7.2. iškviešti Mokyklos vadovą ar socialinį pedagogą;
- 7.3. organizuoti mokinio daiktų patikrinimą;
- 7.4. panaudoti pagrįstus fizinius veiksmus.

8. Taikant Rekomendacijose numatytas poveikio priemones privalu atsižvelgti į mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, jo sveikatos būklę, psichologinę savijautą ir kitas, poveikio priemonės parinkimui ir taikymui svarbias, aplinkybes.

9. Rekomendacijose numatytos poveikio priemonės taikomos mokiniui tik tada, kai Mokykla yra išnaudojusi visas kitas galimas priemones ir švietimo pagalbos teikimo galimybes (PRIEDAS Nr. 1) ir jos nedavė laukiamų rezultatų, išskyrus neatidėliotinus atvejus, kai vaiko elgesys daro žalą ar kelia realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, saugumui ar turtui. Kitais atvejais į mokinio padarytus Mokyklos tvarkos taisyklių, mokinio elgesio normų ir (ar) mokymo sutarties nuostatų pažeidimus reaguojama kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

10. Apie mokiniui pritaikytą poveikio priemonę turi būti nedelsiant informuojamas Mokyklos vadovas ar jo įgaliotas asmuo, mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų, taip pat, esant būtinybei, savivaldybės vaiko teisių apsaugos skyrius ir (ar) teritorinė policijos įstaiga.

11. Mokiniiui pritaikyta poveikio priemone ir Mokyklos darbuotojo veiksmus mokinio atzvilgiu fiksuoja dalyvaujantis pedagogas kartu su soc. pedagogu ar administracijos atstovu raštu Mokyklos vadovo nustatyta tvarka (PRIEDAI Nr. 2, 3, 4, 5).

12. Mokyklos darbuotojas, itares, kad mokinys Mokykloje ar jos teritorijoje vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichika veikiancias medziagas ar yra apsvaiges nuo siu medziagu, turi vadovautis Vaiku, vartojanciu narkotines, psichotropines, kitas psichika veikiancias medziagas nustatymo organizavimo aprasu (priedas Nr. 6) ir laikytis jame nurodytu veiksmu sekos.

III. UGDYMO SI VIETOS PAKEITIMAS

13. Ugdymosi vietos pakeitimas gali buti taikomas mokytojo sprendimu, kai mokinio elgesys akivaizdziai griauna mokiniu ugdymosi procesa pamokos metu. Mokytojas pastebes netinkama mokinio elgesi pamokos metu ji sudrausmina duodamas zodine pastaba. Tesiantis netinkamam mokinio elgesiui mokytojas duoda antra zodine pastaba ir primena, kad po trecios pastabos bus kvieciamas soc. pedagogas ar mokyklos administracijos asmuo ir jam bus pakeista mokymosi vieta su paskirta atlikti uzduotimi.

14. Pakeitus ugdymosi vieta, mokinys atlieka mokytojo paskirtas uzduotis priziurimas socialinio pedagogo arba kito atsakingo asmens, bei mokiniui teikiama reikiama švietimo pagalba. Už mokinį atsakingas asmuo nedelsiant informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus) telefonu apie vaiko mokymosi vietos pakeitimą bei iškviečia į mokyklą spręsti problemą.

15. Mokinio ugdymosi vieta gali buti pakeiciama ne ilgesnei kaip šį sprendimą priemusio mokytojo pamokos trukmei. Esant būtinybei, šios priemonės taikymo trukmė gali buti pratęsiama Mokyklos vadovo ar socialinio pedagogo sprendimu, atsižvelgus į socialinio pedagogo (prižiūrėjusio mokinį pakeitus jo ugdymosi vieta) arba švietimo pagalbos specialisto rekomendaciją, tačiau ne ilgiau kaip iki tos dienos pamokų pabaigos. Atsižvelgus į mokinio emocinę būklę, po mokymosi vietos aplinkos keitimo, už mokinį atsakingas asmuo kartu su juo grįžta pas dalyko mokytoja su atlikta užduotimi ir suderinamas laikas dėl susitikimo su tėvais problemos sprendimui.

16. Mokytojas užpildo rekomendacijose pateiktą formą (PRIEDAS Nr. 2) ir atiduoda ją soc. pedagogui.

IV. MOKYKLOS VADOVO AR SOCIALINIO PEDAGOGO IŠKVIETIMAS

17. Mokyklos darbuotojas gali išsikviesti Mokyklos vadovą ar socialinį pedagogą, kad padėtų nutraukti netinkamą mokinio ar mokiniu grupės elgesį.

18. Mokyklos vadovas ar socialinis pedagogas, dalyvauja sprendžiant mokytojo ir mokinio ar mokiniu grupės konfliktą, taip pat padeda mokytojui numatyti tolesnes mokinio(-ių) ugdymosi proceso organizavimo galimybes bei pagal kompetenciją padeda inicijuoti ir (ar) spręsti švietimo pagalbos arba drausminių auklėjamojo poveikio priemonių taikymą mokiniui(-iams).

19. Mokytojas užpildo rekomendacijose pateiktą formą (PRIEDAS Nr.3) ir atiduoda ją soc. pedagogui, kuris informuoja klasės vadovą ir tėvus (globėjus, rūpintojus), bei toliau priima sprendimus kartu su mokyklos vadovu dėl problemos sprendimo eigos.

V. MOKINIO DAIKTŲ PATIKRINIMAS

20. Jeigu Mokyklos darbuotojui kyla pagrįstų įtarimų, jog mokinys gali turėti draudžiamų daiktų, Mokyklos darbuotojas nedelsdamas apie tai informuoja Mokyklos vadovą ir socialinį pedagogą.

21. Mokyklos darbuotojas ir Mokyklos vadovas arba socialinis pedagogas turi teisę prašyti mokinio parodyti jo asmeninius daiktus. Mokinio daiktai negali būti tikrinami negavus jo sutikimo ir (ar) jam nedalyvaujant.

22. Jeigu mokinys sutinka parodyti savo asmeninius daiktus, parodymo metu turi dalyvauti mažiausiai du Mokyklos darbuotojai, vienas iš jų – Mokyklos vadovas arba socialinis pedagogas. Paaiškėjus, kad mokinys turi draudžiamų daiktų, apie tai nedelsiant telefonu informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir, esant būtinybei, teritorinė policijos įstaiga.

23. Jei mokinys nesutinka parodyti daiktų, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir jie kviečiami atvykti į Mokyklą. Jiems nesutikus atvykti ir (ar) neatvykus nustatytu laiku, taip pat esant būtinybei, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojama teritorinė policijos įstaiga.

24. Kol atvyks dėl mokinio daiktų patikrinimo iškviešti asmenys, mokinys prižiūrimas socialinio pedagogo ar kito paskirto atsakingo asmens.

25. Mokyklos darbuotojas, inicijavęs mokinio daiktų patikrinimą, užpildo rekomendacijose pateiktą formą (PRIEDAS Nr. 4), ją pasirašo visi tikrinime dalyvavę asmenys bei forma paliekama saugoti soc. pedagogui.

VI. PAGRĮSTI FIZINIAI VEIKSMAI

26. Mokyklos darbuotojas pagrįstus fizinius veiksmus mokinio atžvilgiu gali taikyti tik tais atvejais, kai siekiama:

26.1. apsaugoti mokinį nuo savęs ar kitų asmenų (su)žalojimo;

26.2. užkirsti kelią ir (ar) nutraukti smurtinį mokinio elgesį prieš kitus mokinius, Mokyklos darbuotojus ar kitus aplinkinius asmenis;

26.3. neleisti mokiniui palikti patalpos, jeigu jo pasišalinimas kelia grėsmę jo paties ar kitų asmenų saugumui;

26.4. nutraukti mokinių tarpusavio muštynes, jei mokinys(-iai) nereaguoja į žodinius Mokyklos darbuotojo paliepimus jas nutraukti;

26.5. nutraukti mokinio veiksmus, kuriais niokojamas turtas, ir (ar) apsaugoti turtą nuo galimo sunaikinimo ar sugadinimo arba sustabdyti netvarką;

26.6. atskirti mokinį, griaunantį bendrą klasės tvarką ar Mokyklos renginį, kai jis nepaiso pakartotinių reikalavimų ir raginimų laikytis elgesio taisyklių, išvedant jį iš patalpos (pavyzdžiui, klasės, salės, valgyklos ar pan.). Pamokos metu iš klasės pašalintas mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis kitoje Mokyklos patalpoje, prižiūrimas socialinio pedagogo arba jam teikiama reikiama švietimo pagalba. Mokyklos renginio metu pašalintas mokinys turi būti prižiūrimas socialinio pedagogo, kol teigiamai pasikeičia mokinio elgesys (pavyzdžiui, mokinys nusiramina, pasižada tinkamai elgtis ir pan.) arba kol mokinį pasiima jo tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų, išskyrus atvejus, kai dėl objektyvių priežasčių jie pasiimti mokinio negali arba

organizuoti mokinio perdavimą tėvams (globėjams, rūpintojams) arba bent vienam iš jų nėra tikslinga.

27. Pagrįsti fiziniai veiksmai gali varijuoti nuo stovėjimo tarp mokinių gresiant potencialiam atviram jų konfliktui, stovėjimo prieš mokinį, siekiant užkirsti kelią pavojingam mokinio elgesiui (pavyzdžiui, siekiant atitverti kelią prie lango, jei mokinys grasina iššokti, ar pan.), vedimo paėmus už rankos, iki mokinio sulaikymo, fiziškai apribojant mokinio veiksmus. Mokinio sulaikymas gali būti naudojamas tik ekstremaliose situacijose (pavyzdžiui, kai siekiama nutraukti mokinių muštynes, jeigu nėra kitų galimybių jų išskirti nenaudojant fizinės intervencijos; kai siekiama nutraukti mokinio save žalojančią elgesį, jį apglėbiant ir laikant tol, kol mokinys nurims, ir pan.).

28. Fizinis kontaktas su mokiniu yra laikomas tinkamu tokiose situacijose:

28.1. mokinį(-ius) laikant už rankos(-ų), sudarant ratą, žaidžiant žaidimus;

28.2. mokinį vedant už rankos;

28.3. guodžiant mokinį;

28.4. pasveikinant mokinį;

28.5. padedant neįgaliam mokiniui;

28.5. mokant mokinį groti instrumentu, šokti;

28.6. rodant mokiniui, kaip atlikti fizinius pratimus;

28.7. rodant mokiniui, kaip tinkamai laikyti rašymo, piešimo, kitas ugdymosi procese naudojamas priemones;

28.8. teikiant pirmąją pagalbą.

29. Fiziniai veiksmai laikomi nepagrįstais, draudžiamais ir traktuojami kaip smurtas mokinio atžvilgiu tokiais atvejais, kai jie:

29.1. naudojami kaip bausmė;

29.2. naudojami norint pademonstruoti savo viršenybę;

29.3. naudojami siekiant sukelti vaikui skausmą;

29.4. naudojama didesnė nei būtina fizinė jėga.

30. Pagrįstų fizinių veiksmų naudojimas neturi kelti grėsmės vaiko gyvybei ir sveikatai.

31. Mokyklos darbuotojas, taikydamas pagrįstus fizinius veiksmus, visada privalo vadovautis minimalių būtinų fizinių veiksmų panaudojimo trumpiausiam būtinam laikotarpiui principu.

32. Mokytojas, panaudojęs pagrįstus fizinius veiksmus, užpildo rekomendacijose pateiktą formą (PRIEDAS Nr. 5).

33. Mokyklos darbuotojai pagal poreikį specialiai mokomi taikyti pagrįstus fizinius veiksmus, siekiant užtikrinti minimalų, saugų ir proporcingą šių veiksmų naudojimą.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

34. Mokykla, taikydamą Rekomendacijose numatytas poveikio priemones:

34.1. nustato poveikio priemonių taikymo sąlygas ir tvarką bei numato jas Mokyklos darbo tvarkos taisyklėse, mokinio elgesio taisyklėse, mokymo sutartyje ir (ar) kituose Mokyklos veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose;

34.2. supažindina mokinius ir jų tėvus (globėjus, rūpintojus) arba bent vieną iš jų su Mokyklos dokumentais (jų pakeitimais), kuriuose numatytos poveikio priemonės netinkamai besielgiantiems mokiniams, jų taikymo sąlygos ir tvarka;

34.3. išmoko Mokyklos darbuotojus taikyti poveikio priemones.

35. Mokyklos vadovas skiria:

35.1. socialinį pedagogą prižiūrėti mokinius 14, 24, 26.6 punktuose numatytais atvejais;

35.2. socialinį pedagogą dalyvauti taikant poveikio priemones.

36. Visus skundus dėl poveikio priemonių mokiniui taikymo privalu nuodugniai ir operatyviai išnagrinėti teisės aktų ir Mokyklos veiklą reglamentuojančių dokumentų nustatyta tvarka.

37. Apie nustatytus vaiko teisių pažeidimus Mokykla informuoja kompetentingas valstybės ir (ar) savivaldybės institucijas.

PRITARTA

Šiaulių Vinco Kudirkos progimnazijos

Mokytojų susirinkime

2021-08-31

PRIEMONĖS, TAIKOMOS KOREAGUOJANT NETINKAMĄ MOKINIO ELGESĮ
(KAI MOKINYS NESILAIKO MOKINIO ELGESIO TAIŠYKLIŲ)

1. Mokytojo taikomos priemonės, skatinant mokinį laikytis numatytų elgesio taisyklių ir formuojant tinkamą elgesį:
 - 1.1. mokytojo pastabos (pagyrimai, kaip pageidaujamo elgesio skatinimas) mokiniui žodžiu, raštu pamokos metu;
 - 1.2. pokalbis su mokiniu po pamokos apie pageidaujamą elgesį ir taisyklių nesilaikymo priežastis;
 - 1.3. pastaba mokiniui el. dienyne dėl pasikartojančio netinkamo elgesio;
 - 1.4. žodinis, rašytinis mokinio ir mokytojo susitarimas, numatantis pageidaujamo elgesio pamokoje formavimo žingsnius;
 - 1.5. mokytojo pokalbis su klasės vadovu, aptariant galimas mokinio netinkamo elgesio pamokoje priežastis;
 - 1.6. mokytojo pranešimas klasės vadovui el. dienyne, nurodant mokinio elgesio taisyklių pažeidimus ir taikytų priemonių veiksmingumą;
 - 1.7. mokytojo bendradarbiavimas su klasės vadovu formuojant pageidaujamą mokinio elgesį.
2. Klasės vadovo taikomos priemonės, skatinant mokinį laikytis numatytų elgesio taisyklių ir formuojant tinkamą elgesį:
 - 2.1. klasės vadovo pokalbis su mokiniu;
 - 2.2. du klasės vadovo pranešimai telefonu ar per el. dienyne tėvams (globėjams, rūpintojams) apie pasikartojančius netinkamo elgesio atvejus. Pranešus trečią kartą tėvai kviečiami atvykti pokalbiui į mokyklą;
 - 2.3. pokalbis mokykloje, kuriame dalyvauja mokinys, jo tėvai (globėjai, rūpintojai), mokytojas(-ai), klasės vadovas ir (ar) socialinis pedagogas. Aptariamai pasikartojantys elgesio taisyklių pažeidimai, taikytos priemonės ir jų veiksmingumas;
 - 2.4. mokytojų ir klasės vadovo bendradarbiavimas su švietimo pagalbos specialistais. Esant poreikiui kreipiamasi į mokyklos VGK.
3. Socialinio pedagogo taikomos priemonės, skatinant mokinį laikytis numatytų elgesio taisyklių ir formuojant pageidaujamą elgesį:
 - 3.1. socialinio pedagogo pokalbis su mokiniu;
 - 3.2. konsultacijos ir individualus darbas su mokiniu;
 - 3.3. tėvų (globėjų, rūpintojų) konsultavimas;
 - 3.4. tėvų (globėjų, rūpintojų) kvietimas į mokyklą, trišalio raštiško susitarimo, numatančio kiekvienos pusės įsipareigojimus, sudarymas tarp mokinio, tėvų (globėjų, rūpintojų) ir mokyklos.
4. Išnaudojus aukščiau paminėtas priemones ir švietimo pagalbos teikimo galimybes, mokiniui gali būti taikomos rekomendacijose numatytos poveikio priemonės.
5. Posėdis, kuriame dalyvauja mokinys (atsižvelgiant į amžių, specialiuosius ugdymosi poreikius), mokytojai, švietimo pagalbos specialistai, klasės vadovas ir mokyklos administracija. Jo metu priimami sprendimai dėl tolimesnio ugdymo ir poveikio priemonių, įtraukiant kitas institucijas.

ŠIAULIŲ VINCO KUDIRKOS PROGIMNAZIJA
INFORMACINIS PRANEŠIMAS APIE PRITAIKYTĄ POVEIKIO PRIEMONĘ
(MOKINIO UGDYMO SI VIETOS PAKEITIMAS)

Data _____

Mokinio vardas, pavardė _____

Klasė _____

Pamoka, kita ugdomoji veikla _____

Netinkamas mokinio elgesys (pabraukti)

- Kėlė realų pavojų savo gyvybei;
- Kėlė realų pavojų kitų asmenų gyvybei, sveikatai;
- Gadino mokyklos turtą;
- Agresyviai, įžūliai elgėsi;
- Pažeidė kitų asmenų garbę ir orumą.

Mokinį išsivedė

(vardas, pavardė, pareigos, parašas)

Pašalinimo iš pamokos laikotarpis

Skirta užduotis (užduotys)

Mokytojas _____

(vardas, pavardė, parašas)

ŠIAULIŲ VINCO KUDIRKOS PROGIMNAZIJA
INFORMACINIS PRANEŠIMAS APIE PRITAIKYTĄ POVEIKIO PRIEMONĘ
(**MOKYKLOS VADOVO AR SOCIALINIO PEDAGOGO IŠKVIETIMAS**)

Data _____

Mokinio vardas, pavardė arba mokinių grupė

Klasė _____

Pamoka, kita ugdomoji veikla _____

Iškviestas asmuo (pabraukti)

- Socialinis pedagogas
- Mokyklos vadovas

Iškvietimo priežastis, vykdytos poveikio priemonės, priimti sprendimai:

Mokytojas

(vardas, pavardė, parašas)

Socialinis pedagogas/mokyklos vadovas _____

(vardas, pavardė, parašas)

ŠIAULIŲ VINCO KUDIRKOS PROGIMNAZIJA
INFORMACINIS PRANEŠIMAS APIE PRITAIKYTĄ POVEIKIO PRIEMONĘ
(MOKINIO DAIKTŲ PATIKRINIMO AKTAS)

- -

Mokinys _____
(vardas, pavardė, klasė)

Tikrinimo vieta _____

Asmenys, dalyvavę mokinio(-ės) daiktų patikrinime _____

Rasti daiktai:

TVIRTINAMA PARAŠAIS

ŠIAULIŲ VINCO KUDIRKOS PROGIMNAZIJA
 INFORMACINIS PRANEŠIMAS APIE PRITAIKYTĄ POVEIKIO PRIEMONĘ
 (PAGRĮSTŲ FIZINIŲ VEIKSMŲ PANAUDOJIMAS)

Asmuo, panaudojęs pagrįstus fizinius veiksmus _____
 (vardas, pavardė, pareigos)

Mokinys, prieš kurį panaudoti veiksmai _____
 (vardas, pavardė, klasė)

Įvykio vieta ir laikas _____

Situacijoje dalyvavę ar ją stebėję asmenys _____

Pagrįsti fiziniai veiksmai panaudoti siekiant:

- apsaugoti mokinį nuo paties savęs susižalojimo ar kitų asmenų sužalojimo;
- užkirsti kelią ar nutraukti smurtinį mokinio elgesį prieš kitus mokinius, mokyklos darbuotojus, kitus asmenis;
- neleisti mokiniui palikti patalpos, jeigu jo pasišalinimas kelia grėsmę jo paties ar kitų asmenų saugumui;
- nutraukti mokinio veiksmus, kuriais niokojamas turtas;
- nutraukti mokinių muštynes, kai mokinys(-iai) nereaguoja į žodinius paliepinimus sustoti.

Situacijos aprašymas _____

Panaudoti fiziniai veiksmai _____

Apie mokiniui pritaikytą poveikio priemonę informuoti:

Mokyklos vadovas ir (ar) socialinis pedagogas

_____ (vardas, pavardė, parašas)

Mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai)

_____ (vardas, pavardė, parašas)

Teritorinės policijos įstaigos pareigūnai (esant poreikiui)

_____ (vardas, pavardė, parašas)

Savivaldybės vaiko teisių apsaugos skyriaus atstovai (esant poreikiui)

_____ (vardas, pavardė, parašas)

Pildančio asmens vardas, pavardė ir parašas _____

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m.
balandžio 2 d. nutarimu Nr. 437

ANKSTYVO VAIKŲ (MOKSLEIVIŲ) PSICHIKĄ VEIKIANČIŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMO NUSTATYMO TVARKA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Ši tvarka reglamentuoja narkotinių ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo nustatymą ir vaiko (moksleivio) (toliau vadinama – vaikas) medicininę apžiūrą (testavimą) siekiant nustatyti, ar jis vartoja šias medžiagas. Įgyvendinant šios tvarkos nuostatas, negali būti žeminamas vaiko orumas.

2. Šioje tvarkoje vartojamos sąvokos:

Medicininė apžiūra (testavimas) – būdas nustatyti (taip pat ir specialiosiomis techninėmis priemonėmis), ar vaikas apsvaigęs ir nuo ko.

Apsvaigimas – vaiko psichikos būseną, kurią sukelia narkotinės, psichotropinės ar kitos svaigosios medžiagos.

Medicinos specialistai – asmens sveikatos priežiūros įstaigų gydytojai ar kiti asmens sveikatos priežiūros specialistai, kuriems suteikta teisė atlikti medicininę apžiūrą (testavimą).

Tiriamoji medžiaga – nustatyta tvarka paimti vaiko šlapimo, seilių, kūno dangos nuoplovų pavyzdžiai, kurių reikia narkotinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimui nustatyti.

Psichiką veikiančios medžiagos (alkoholis, narkotinės, psichotropinės ir kitos svaigosios medžiagos) – į Sveikatos apsaugos ministerijos patvirtintą sąrašą įrašytos medžiagos, kurios veikia žmogaus psichiką, sutrikdo elgesį ir gali sukelti psichinę ir (ar) fizinę priklausomybę.

Vaikas – asmuo iki 18 metų.

Vaiko atstovai pagal įstatymą – tėvai, įtėviai, globėjai arba rūpintojai (šeimoje arba šeimynoje, kitose vaikų globos institucijose).

Medicinos punktas – pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigos padalinys švietimo įstaigoje.

Medicinos punkto asmens sveikatos priežiūros specialistas – slaugos specialistas, atsakingas už vaikų sveikatos priežiūrą švietimo įstaigoje.

Prevencinė medicininė apžiūra (testavimas) – medicininis tyrimas, atliekamas asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, siekiant nustatyti psichiką veikiančių medžiagų vartojimą, taip pat ir specialiosiomis techninėmis priemonėmis (greito narkotinių, psichotropinių medžiagų nustatymo testai).

Apsinuodijimas psichiką veikiančiomis medžiagomis – patologinė organizmo būklė, kurią sukelia narkotinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų bei jų surogatų vartojimas.

Neteisėtas psichiką veikiančių medžiagų vartojimas – kai vaikas iki 18 metų vartoja alkoholio, tabako gaminius, narkotines ir psichotropines medžiagas be gydytojo paskyrimo, kitokias psichiką veikiančias medžiagas kitaip, nei nustatyta Lietuvos Respublikos įstatymuose.

Švietimo įstaigos darbuotojas – asmuo, dirbantis švietimo įstaigoje ir teikiantis visuomenei viešąsias paslaugas.

3. Ši tvarka taikoma kai:

3.1. vaikas įtariamai vartojęs psichiką veikiančias medžiagas;

3.2. vaikas apsvaigęs nuo psichiką veikiančių medžiagų;

3.3. vaikas apsinuodijęs psichiką veikiančiomis medžiagomis;

3.4. atliekama prevencinė medicininė apžiūra (testavimas) asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, vaikui ir jo atstovui pagal įstatymą sutikus.

II. ASMENŲ, VYKLANČIŲ ŠIĄ TVARKĄ, TEISĖS IR PAREIGOS

4. Švietimo įstaigos darbuotojai privalo:

4.1. supažindinti vaikus su Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo, Lietuvos Respublikos tabako kontrolės įstatymo, Lietuvos Respublikos narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatymo ir teisės aktų, reglamentuojančių atsakomybę už narkotinių, psichotropinių medžiagų vartojimą, gamybą ir platinimą, nuostatomis;

4.2. dalyvauti švietimo įstaigos prevencinėje veikloje, bendradarbiauti su vaikų atstovais pagal įstatymą, kitomis suinteresuotomis institucijomis, siekdami užtikrinti saugią vaiko aplinką;

4.3. supažindinti vaikus ir jų atstovus pagal įstatymą su ankstyvo vaikų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo nustatymo tvarka;

4.4. įtarę, kad vaikas vartoja psichiką veikiančias medžiagas:

4.4.1. siųsti vaiką į medicinos punktą;

4.4.2. švietimo įstaigos nustatyta tvarka informuoti vaiko atstovus pagal įstatymą apie įtarimą, kad vaikas vartoja psichiką veikiančias medžiagas, ir (ar) kad jam reikėtų atlikti medicininę apžiūrą (testavimą);

4.4.3. informuoti vaiko atstovus pagal įstatymą apie asmens sveikatos priežiūros įstaigas, kuriose galima atlikti medicininę apžiūrą (testavimą);

4.5. kai vaikas apsvaigęs nuo psichiką veikiančių medžiagų:

4.5.1. kviešti medicinos punkto asmens sveikatos priežiūros specialistą ir vaiko atstovus pagal įstatymą;

4.5.2. jeigu nėra medicinos punkto asmens sveikatos priežiūros specialisto, kviešti greitąją medicinos pagalbą ir, jeigu vaiko atstovai pagal įstatymą neatvyksta, kviešti valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos atstovą ar policiją;

4.6. jeigu vaikas apsinuodijęs psichiką veikiančiomis medžiagomis ir jo sveikatai ar gyvybei gresia pavojus:

4.6.1. suteikti pirmąją medicinos pagalbą;

4.6.2. kviešti medicinos punkto asmens sveikatos priežiūros specialistą (jeigu jis švietimo įstaigoje yra) ir greitąją medicinos pagalbą be vaiko sutikimo;

4.6.3. švietimo įstaigos nustatyta tvarka skubiai informuoti apie vaiko būklę jo atstovus pagal įstatymą;

4.7. informuoti vaiko atstovus pagal įstatymą apie galimybę atlikti prevencinę medicininę apžiūrą (testavimą) asmens sveikatos priežiūros įstaigoje;

4.8. švietimo įstaigos nustatyta tvarka pranešti teisėsaugos įstaigai apie asmenis, įskaitant vaikus, kurie platina ar įtariami platiną švietimo įstaigoje ar jos prieigose narkotines ar kitas psichiką veikiančias medžiagas;

4.9. sužinoję apie vaiką, kuriam būtina pagalba jo saugumui užtikrinti, pranešti apie tai teisėsaugos įstaigai, valstybinei vaiko teisių apsaugos ir asmens sveikatos priežiūros įstaigai.

5. Švietimo įstaigos darbuotojai turi teisę:

5.1. gauti iš suinteresuotų institucijų informaciją apie ankstyvo vaikų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo nustatymą, subjektų teises ir pareigas, galimą pedagoginę, psichologinę, medicininę, socialinę, teisinę pagalbą;

5.2. kreiptis į suinteresuotą instituciją su prašymu suteikti vaikui kvalifikuotą psichologinę, pedagoginę, medicininę, socialinę, teisinę pagalbą;

5.3. apskūsti įstatymų nustatyta tvarka asmens sveikatos priežiūros, teisėsaugos įstaigų darbuotojų neteisėtus veiksmus.

6. Vaikas turi teisę:

6.1. atsisakyti medicininės apžiūros (testavimo), įskaitant prevencinę, kol bus informuotas ir iškvieistas vaiko atstovas pagal įstatymą, o atstovo nesant - valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos darbuotojas;

6.2. reikalauti iškvieisti jo atstovą pagal įstatymą, o atstovo nesant - valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos atstovą;

6.3. gauti iš asmens sveikatos priežiūros specialistų, atlikusių medicininę apžiūrą (testavimą), informaciją apie medicininės apžiūros (testavimo) išvadas;

6.4. gauti švietimo ir asmens sveikatos priežiūros įstaigoje informaciją apie specializuotas institucijas, teikiančias pedagoginę, psichologinę, medicininę, socialinę, teisinę pagalbą, taip pat suinteresuotų institucijų specializuotą pagalbą;

6.5. kreiptis pagalbos (jeigu vartoja psichiką veikiančias medžiagas) į švietimo įstaigos medicinos punktą ar asmens sveikatos priežiūros įstaigą;

6.6. gauti pedagoginę, psichologinę, medicininę, socialinę, teisinę pagalbą;

6.7. jeigu vykdant šią tvarką pažeidžiamos jo teisės, asmeniškai arba su savo atstovais pagal įstatymą kreiptis į Valstybinę vaiko teisių apsaugos instituciją su prašymu suteikti teisinę konsultaciją ir(ar) apskųsti asmenis, pažeidusius jo teises.

7. Jeigu vaiko, apsinuodijusio psichiką veikiančiomis medžiagomis ar jų surogatais, sveikatai ar gyvybei gresia pavojus, medicininė pagalba teikiama ir medicininė apžiūra (testavimas) jam atliekamas be jo sutikimo, skubiai, informavus apie tai vaiko atstovus pagal įstatymą.

8. Vaiko atstovai pagal įstatymą privalo:

8.1. saugoti vaiką nuo neteisėto psichiką veikiančių medžiagų vartojimo, gamybos ir platinimo, bendradarbiaudami su švietimo įstaiga, užtikrinti saugią vaiko aplinką;

8.2. supažindinti vaiką su psichiką veikiančių medžiagų vartojimo padariniais;

8.3. iškvieisti dėl vaiko būklės, susijusios su psichiką veikiančių medžiagų vartojimu, atvykti į švietimo ar asmens sveikatos priežiūros įstaigą;

8.4. įtarę, kad vaikas vartoja psichiką veikiančias medžiagas, kreiptis į asmens sveikatos priežiūros įstaigą su prašymu atlikti jam medicininę apžiūrą (jį testuoti).

9. Vaiko atstovai pagal įstatymą turi teisę:

9.1. gauti švietimo ir asmens sveikatos priežiūros įstaigoje visą informaciją apie švietimo ir medicinos specialistų veiksmus, įtarus vaiką vartojant psichiką veikiančias medžiagas, jam apsvaigus nuo psichiką veikiančių medžiagų, jomis apsinuodijus, atliekant jam medicininę apžiūrą (jį testuojant), taip pat teisėsaugos įstaigų darbuotojų veiksmus, nustačius, kad vaikas platina (ar įtariamas platinęs) narkotines medžiagas;

9.2. gauti švietimo įstaigos medicinos punkte arba asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, kuriuose atlikta medicininė apžiūra (testavimas), informaciją apie medicininės apžiūros (testavimo) išvadas;

9.3. gauti švietimo įstaigoje informaciją apie ankstyvo vaikų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo nustatymo tvarką, galimą pedagoginę, psichologinę, medicininę, socialinę, teisinę pagalbą;

9.4. gauti kvalifikuotą psichologinę, pedagoginę, medicininę, socialinę, teisinę pagalbą vaikui;

9.5. apskųsti įstatymų nustatyta tvarka švietimo, teisėsaugos ir asmens sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojų neteisėtus veiksmus;

9.6. dalyvauti atliekant medicininę apžiūrą (testavimą), įskaitant prevencinę.

10. Švietimo įstaigos medicinos punkto asmens sveikatos priežiūros specialistas - slaugos specialistas privalo:

10.1. teikti vaikams, švietimo įstaigų darbuotojams ir vaiko atstovams informaciją apie alkoholio, narkotinių ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo padarinius ir prisidėti prie psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijos;

10.2. paimti nustatytą tvarką tiriamąją medžiagą greito nustatymo testui atlikti, jeigu:

- 10.2.1. vaikas, kuriam sukako 14 metų, įtariamas vartojęs psichiką veikiančias medžiagas, sutinka;
- 10.2.2. vaikas, kreipiasi pats ar su savo atstovais pagal įstatymą;
- 10.2.3. vaikas, apsinuodijęs psichiką veikiančiomis medžiagomis;
- 10.3. informuoti vaiką ir jo atstovus pagal įstatymą apie testavimo rezultatus, medicininės apžiūros išvadas;
- 10.4. suteikti skubią medicinos pagalbą vaikui, apsinuodijusiam psichiką veikiančiomis medžiagomis, ir organizuoti jam tolesnę medicinos pagalbą;
- 10.5. dalyvauti atliekant vaiko prevencinę medicininę apžiūrą (jį testuojant);
- 10.6. konsultuoti vaiko atstovus pagal įstatymą ir švietimo įstaigos darbuotojus apie ankstyvus psichiką veikiančių medžiagų vartojimo požymius;
- 10.7. pildyti medicinos dokumentus Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka;
- 10.8. užtikrinti medicinos žinių konfidencialumą ir teikti informaciją apie vaiko būklę dėl psichiką veikiančių medžiagų vartojimo vadovaujantis Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu, kitais teisės aktais;
- 10.9. švietimo įstaigos nustatyta tvarka iškviešti vaiko atstovus pagal įstatymą ir siųsti vaiką atlikti medicininę apžiūrą (testavimą) ir (ar) konsultuotis į asmens sveikatos priežiūros įstaigą, vaikui ar jo atstovui sutikus;
- 10.10. informuoti vaiką ir jo atstovus pagal įstatymą apie institucijas, teikiančias tyrimo, psichologines, gydymo, reabilitacijos paslaugas, vykdomas prevencijos programas;
- 10.11. rinkti ir analizuoti epidemiologinius duomenis apie psichiką veikiančių medžiagų vartojimą švietimo įstaigoje;
- 10.12. asmens sveikatos priežiūros įstaigos nustatyta tvarka vykdyti vaikų, vartojančių psichiką veikiančias medžiagas, sveikatos priežiūrą švietimo įstaigoje.
- 11. Švietimo įstaigos medicinos punkto asmens sveikatos priežiūros specialistas - slaugos specialistas turi teisę:
 - 11.1. gauti informaciją apie ankstyvo vaikų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo nustatymo tvarką, subjektų teises ir pareigas;
 - 11.2. turėti sąlygas deramai atlikti profesines pareigas, nurodytas 10 punkte;
 - 11.3. apskusti įstatymų nustatyta tvarka švietimo, teisėsaugos įstaigų darbuotojų, vaikų atstovų pagal įstatymą neteisėtus veiksmus;
 - 11.4. teikti švietimo įstaigos darbuotojams informaciją apie psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevenciją ir vaikų, vartojančių psichiką veikiančias medžiagas, ankstyvą nustatymą;
 - 11.5. bendradarbiauti su pirminės asmens sveikatos priežiūros, švietimo įstaigos, kitų suinteresuotų institucijų darbuotojais;
 - 11.6. atsisakyti atlikti švietimo įstaigos darbuotojų pavedimus dėl vaikų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo, nesusijusius su asmens sveikatos priežiūra.

III. PSICHIKĄ VEIKIANČIŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMO NUSTATYMAS ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGOSE

- 12. Ar vaikas vartoja psichiką veikiančias medžiagas, asmens sveikatos priežiūros įstaigose tiriama, jeigu:
 - 12.1. vaikas kreipiasi savo iniciatyva;
 - 12.2. vaikas kreipiasi kartu su savo atstovu pagal įstatymą;
 - 12.3. vaikas, siunčiamas švietimo įstaigos medicinos punkto asmens sveikatos priežiūros specialisto, atvyksta kartu su savo atstovu pagal įstatymą;
 - 12.4. yra policijos, kvotos, tardymo organų, prokuratūros, teismo sprendimas.
- 13. Medicininė apžiūra (testavimas) atliekama vadovaujantis Lietuvos Respublikos psichikos sveikatos priežiūros įstatymu, Lietuvos Respublikos narkologinės priežiūros įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. sausio 15 d. nutarimu Nr. 92 „Dėl Transporto priemonių vairuotojų ir kitų asmenų neblaivumo (girtumo) ar apsvaigimo būsenos nustatymo

tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 1996, Nr. [6-158](#)) pagal Sveikatos apsaugos ministerijos patvirtintą metodiką.

14. Asmens sveikatos priežiūros įstaigos medicinos specialistai, nustatę, kad vaikas vartoja psichiką veikiančias medžiagas, apie tai informuoja jį patį ir jo atstovus pagal įstatymą, suteikia vaikui kvalifikuotą pagalbą.

IV. VAIKO PREVENCINĖ MEDICININĖ APŽIŪRA (TESTAVIMAS)

15. Vaiko prevencinė medicininė apžiūra (testavimas) atliekama asmens sveikatos priežiūros įstaigoje – sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka profilaktiškai tikrinama vaiko sveikata.

16. Vaiko prevencinė medicininė apžiūra (testavimas) atliekama, jeigu jis ir jo atstovas pagal įstatymą sutinka.

17. Atliekant vaiko prevencinę medicininę apžiūrą (testavimą), gali dalyvauti jo atstovas pagal įstatymą.

18. Prevencinės medicininės apžiūros (testavimo) išvados įrašomos į medicininę dokumentaciją, medicininuose dokumentuose pažymima ir apie jos atsisakymą.

19. Prevencinės medicininės apžiūros (testavimo) išvados pateikiamos vaikui ir jo atstovui pagal įstatymą raštu.

20. Asmens sveikatos priežiūros specialistas, nustatęs, kad vaikas vartoja psichiką veikiančias medžiagas, Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka apie tai informuoja psichikos sveikatos priežiūros specialistus, kurie suteikia vaikui kvalifikuotą pagalbą ir vykdo jo psichikos sveikatos priežiūrą.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21. Visose švietimo įstaigose turi būti teikiama informacija apie ankstyvo vaikų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo nustatymo tvarką ir specializuotas įstaigas, kuriose gali būti suteikta pedagoginė, psichologinė, medicininė, socialinė, teisinė pagalba.

22. Švietimo ir asmens sveikatos priežiūros įstaigų vadovai apie vaiko atstovus pagal įstatymą, kurie nesirūpina vaikais, vartojančiais, gaminančiais ar platinančiais psichiką veikiančias medžiagas, informuoja teisės saugos įstaigas ir valstybinę vaiko teisių apsaugos instituciją.

23. Už vaikų prevencinę medicininę apžiūrą (testavimą) asmens sveikatos priežiūros įstaigose sumokama kaip už profilaktinį sveikatos tikrinimą Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšomis. Testai įsigijami lėšomis, skirtomis Alkoholio kontrolės programai, Narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos programai, Tabako kontrolės programai vykdyti, savivaldybių sveikatos fondo lėšomis.

24. Informacija apie vaikus, vartojančius psichiką veikiančias medžiagas arba priklausančius nuo jų, kaupiama asmens sveikatos priežiūros įstaigos psichikos sveikatos priežiūros centre. Psichikos sveikatos centras vaikams, vartojantiems psichiką veikiančias medžiagas, teikia specializuotą pagalbą ir kartu su kitomis institucijomis vykdo prevencijos priemones.

25. Kaip ši tvarka vykdoma, kontroliuoja valstybinės sveikatos priežiūros, švietimo įstaigos.
